

[Kaj Andresen.]

man har afvist alle tanker om at løse dette problem.

Vi synes, det er en afgørende mangel, som vi altså ikke har kunnet få rettet, og derfor må vi melde fra. Der er ikke efter vor opfattelse længere tale om en virkelig effektiv tilbudspligt; virkningerne, som den skulle have, kan stærkt reduceres ved omgåelse, og man kan egentlig spørge: til fordel for hvem?

Det, jeg her har sagt, understreger endnu en gang nødvendigheden af, at der i forbindelse med jordlovene burde gennemføres en kommunal ekspropriationsret af arealer til boliger og byplan.

Den fornemmelse, at tilbudspligten i høj grad vil blive en skueret, bestyrkes også af, at der heller ikke bag loven sættes lånemidler i større omfang ind til finansiering af jordkøbene. Der er ingen tvivl om, at jordkøb, hvis tilbudspligtsloven skal få nogen virkning, vil kræve meget betydelige midler. Vi har i udvalget fået oplysninger om bl. a. en undersøgelse, som Købstadforeningen har foretaget i 1965. Den viser f. eks., at i året 1962 foregik der jordkøb fra kommunernes side på 127 mill. kr., og når man tænker på, at det var i 1962, og ved, hvordan grundpriserne i dag er i forhold til i 1962, vil der nu kunne være tale om helt anderledes tal.

Det skønnes i den samme undersøgelse for provinsbyerne, at der i tiden frem til året 2000 gennemsnitligt pr. år skal anvendes 750 mill. kr. til jordkøb og byggemodning. Selv opgør indenrigsministeriet tallet for jordkøb i 1965 og 1966 til 300 mill. kr. Det er de tal, man har, men til dem kommer nu dels virkningerne af kommunesammenlægningen, dels den tilbudspligt, som altså — hvis den var virkelig effektiv — må forudsætte, at der i de kommende år vil ske en meget stærk forøgelse i jordkøbene. Derfor forstår jeg ikke, at man lader finansieringsproblemet ligge; selv en mere effektiv tilbudspligt end den, vi nu får forelagt, vil i sine virkninger være afhængig af de midler,

der anvendes til jordkøb. Jeg tror oven i købet, at stillede man midler til rådighed for kommunerne, så de kunne købe og betale kontant, ville de spare mange penge til byggherrerne i de kommende år.

Vi har derfor også under udvalgsbehandlingen over for regeringen og regeringspartierne rejst tanken om en forhøjelse af boligfondens udlånsmidler, men det er blevet afvist.

Jeg kan i øvrigt anbefale det ændringsforslag, der er stillet, som præciserer tilbudspligtens tilbagevenden efter de frie perioder; men jeg må beklage, at en ellers god idé i dette forslag ikke har fået en efter vor opfattelse tilfredsstillende udformning, og vi vil derfor undlade at stemme for forslaget ved tredje behandling.

Poul Schlüter: Den udvalgsbehandling, som er foretaget af dette lovforslag, har efter min opfattelse bekræftet, at lovforslaget er egnet til at løse sit formål. Dette formål kan der ikke herske tvivl om; formålet må være at give kommunerne bedre mulighed for i tide at købe jord op, medens priserne endnu er rimelige, at undgå, at der for større ejendomme inden for en kommunes område sker det, at ejendommen, uden at kommunen har kendskab til det, sælges hen over hovedet på den kommunale myndighed og måske i strid med den byudviklingstakt, kommunalbestyrelsen har valgt sig.

Dernæst må det være vigtigt, at vi skaber lovregler, som modvirker, at der finder en oplagring af byggeegnet jord sted i spekulativt øjemed, hvad enten køb i dette formåls tjeneste sker af private eller sker af selskaber af den ene eller den anden art. Vi har jo ofte oplevet, at jordpriserne er blevet bragt til urimelig stigning, fordi kapitalstærke personer eller selskaber har været fristet til at købe jord, mens prisen var forholdsvis lav, har afventet en heftig byudvikling og derefter solgt 5, måske 8 eller 10 år senere og indkasseret en kolossal avance, bevidst har oplagret jorden i spekulativt øjemed. Noget sådant vil man, så vidt jeg